

36. AVRUPA KLİNİK ECZACILIK SEMPOZYUMU

25-27 Ekim 2007 İSTANBUL/TÜRKİYE

Ecz. Neşe KILINÇ

36. Avrupa Klinik Eczacılık Sempozyumu, Avrupa Klinik Eczacılık Derneği (ESCP-European Society of Clinical Pharmacy) tarafından, Türk Eczacıları Birliği, Marmara Üniversitesi ve Klinik Eczacılık Derneği'nin işbirliği ile düzenlenerek, 25-27 Ekim 2007 tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. Toplam üç gün süren Sempozyum, eczacılığın farklı uygulama alanlarından ve çeşitli uluslardan gelen katılımcıları kapsayan "serbest eczanelerde ve hastanelerde klinik eczacılığın yerleştirilmesi: deneyimlerin paylaşımı" konusuna odaklandı.

Sempozyumun detaylarına girmeden önce, Klinik Eczacılık ve Avrupa Klinik Eczacılık Derneği (ESCP) ile ilgili bazı bilgileri paylaşmak yerinde olacaktır.

Klinik Eczacılık, yoğun eğitim almış bir eczacının, hastaların tedaviden optimum sonuç alabilmeleri için ilaçları ile ilgili sorunların önlenmesine yönelik hasta, hasta yakını ve sağlık personeline yönelik bir hizmet olarak tanımlanmaktadır. Klinik eczacı, tüm eczacılık bilgilerini (farmakolojik, toksikolojik, terapötik, klinik biyokimyasal ve farmasötik prensipler) bu doğrultuda kullanmaktadır. Tanımda kullanılan "Klinik" kelimesinden dolayı sadece hastane eczacılığı düşünülmemelidir, zira burada kastedilen hasta odaklı eczacılıktır. Klinik eczacılık hizmeti sadece yatan hasta ile kısıtlı değil, aynı zamanda

ayakta tedavi gören hastaya da yöneliktir.

Klinik eczacılık, ilaç endüstrisinde yaşanan gelişmelerin ardından eczacının geleneksel işlevlerinin azalması ve çalışma alanlarının daralması ve ayrıca artan ilaç sayısı ve hasta sayısına bağlı olarak ilaçlarla ilişkili sorunların artması sonucunda, eczacının hasta tedavisinde daha etkin bir rol alması gerektiği görüşünden yola çıkılarak ilk kez Amerika'da ortaya atılmış ve 1960'larda uygulamalara başlanmıştır.

Avrupa'da Klinik Eczacılıkla ilgili ilk somut gelişmeler ise, 1979 yılında Hollanda'da kurulan ve uzun yıllar da merkezi Amsterdam'da bulunan Avrupa Klinik Eczacılık Derneği (ESCP) 'nin kuruluşu ile

yaşanmaya başlanmıştır. Derneğin misyonu; ilaçların, tıbbi ürün ve gereçlerin bireyler ve toplum tarafından akılcı ve uygun kullanımının sağlanması ve yaygınlaştırılmasıdır. Derneğin üyeleri 53 farklı ülkeden klinik eczacılar, hastane eczacıları, serbest eczacılar ve eğitimcilerden oluşmaktadır. ESCP, Serbest eczaneler, hastaneler, akademik birimler, ilaç endüstrisi ve sağlıkla ilişkili diğer birimlerde çalışmakta olan eczacılar, eczacılık öğrencileri veya diğer sağlık görevlilerinin üye olabildiği, aktif gönüllü üyeler ve maaşlı çalışanlar tarafından yönetilen, kar amacı gütmeyen bir dernektir.

36.Avrupa Klinik Eczacılık Sempozyumu Türkiye’de yapıldı.

Her yıl Avrupa’nın bir ülkesinde düzenlenen ve eczacılık mesleği açısından farklı ülkelerin kendi ülkelerindeki deneyimlerini aktardıkları, bilimsel tartışmaların yaşandığı Sempozyuma, Türkiye ilk kez bu sene ev sahipliği yaptı.

Sempozyum Başkanlığı görevini yürüten, AKP İstanbul Milletvekili ve TEB eski Başkanı Ecz.Mehmet Domaç, yaptığı açılış konuşmasında, klinik eczacılığın yerleşmesi ve yaygınlaşması açısından Sempozyumun ülkemizde yapılmasının önemine değinerek,

klinik eczacılığın, toplumda eczacılık hakkındaki yanlış yargıları ortadan kaldıracaklarını söyledi.

Türkiye’de henüz gelişme aşamasında olan klinik eczacılık felsefesinin eczacılar arasında tanınması, Avrupalı eczacıların da bu alandaki deneyimleri hakkında fikir sahibi olunması açısından son derece önem verilmekte olan sempozyumda söz alan TEB Başkanı Ecz.Erdoğan Çolak, klinik eczacılık ve eczacının vermesi gereken danışmanlık hizmetinin önemine değinerek, ülkemizdeki eczacıların içinde buldukları durumun, eczacı meslektaşlarımızın mesleklerini bütünlüklü ve hakkıyla icra etmelerine engel olduğunu, bunun önüne geçilebilmesi için de mesleğimizin önünü kesen bürokratik uygulamaların yeniden ele alınması gerektiğini belirtti.

“Çevrenizde karşılaşılabileceğiniz her eczacının mutlaka size bahsedeceği ortak ve önemli sorunları vardır. Bu durum tesadüf olamaz. Bu durum eczacının halk sağlığı koruyucusu kimliğini gerçekleştirmesine izin vermez. İşte bu bütüncül nedenden dolayı Türk Eczacıları Birliği eczacıların çıkarları için mücadele etmektedir.”

Eczacılığın ve eczacının mesleki ve toplumsal sorumluluğunu yerine getirebilmesi için atılması gereken ilk adımın, klinik eczacılık eğitim ve uygulamalarının geliştirilmesi ve bu eğitimin ancak daha da önemlisi pratik uygulamaların, lisans ve yüksek lisans programlarında yetkinleştirilmesinin olduğunu anlatan Çolak, eczacılık eğitiminin eczacıların pratik yaşamdaki ihtiyaçlarına ancak daha da önemlisi toplumsal sorumluluklarına çözüm üretmesi gerektiğini bu nedenle klinik eczacılık ve farmasötik bakımın eczacılık eğitiminin en önemli yapı taşlarından olması gerektiğini söyledi.

Eczacılık mesleğinde ve daha da önemlisi klinik eczacılık uygulamalarında varolan bilgilerin büyük bir hızla yenilendiği ve bu değişimi lisans eğitimi ile takip etmenin mümkün olmayacağı, eczacının danışmanlık hizmetinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesinin ancak bilgilerin güncellenmesi ile mümkün ola-

cağı konularına değinen Çolak, eczacıların alandaki yenilikleri takip edebilecekleri ve bilgilerini güncellemelerini sağlayacak sürekli meslek içi eğitimlerin, eczacılık mesleğinin yapısal bir özelliğine dönüştürülmesi gerektiğini vurguladı. Çolak, bu önemli ihtiyaca cevap vermek amacıyla, Türk Eczacıları Birliği bünyesinde kurulmuş olan Eczacılık Akademisinin önümüzdeki dönemde faaliyet alanının ve uygulamalarının varolan ihtiyaçlar çerçevesinde daha da güçlendirilmesinin hedeflendiğini bildirdi.

Sempozyumun birinci günü, Sempozyumun Bilimsel Komite Başkanlığı'nı yürüten Klinik Eczacılık Derneği Başkanı Prof.Dr.Fikret Vehbi İzzettin'in başkanlığını yaptığı oturumda, Türkiye, İtalya ve Norveç'ten gelen konuşmacılar, klinik eczacılık uygulamalarıyla ilgili kendi ülkelerindeki deneyimlerini paylaştılar. İkinci gün, eczacıların hastaneyle serbest eczaneler arasındaki birleştirici rolü ele alınırken, sempozyumun son gününde klinik eczacılıkta klinik yetkinlik ve bilimsel araştırma sorunları üzerinde duruldu.

"Farmakoterapi Güncellemeleri" oturumunda "akut ve kronik ağrı" konusunda son gelişmeler paylaşıldı ve vakalarla pekiştirilmesi sağlandı. Ayrıca sempozyumda, 3 gün boyunca düzenlenen 13 çalıştay

Akit ve Kronik Vakalarda Ağrı; Aygin Bayraktar, Türkiye
Chantal Wood, Fransa.

ile katılımcılara ilgi alanlarına göre interaktif eğitim olanağı sağlandı. Katılımcı çokluğu ve eş zamanlı çalıştaylar nedeniyle, ilkinde katılmayanlar için, bazı çalıştayların tekrarı yapıldı.

Kongre İzlenimleri

200'ü Türkiye'den olmak üzere yaklaşık 800 kişinin katıldığı sempozyumda, 220 kadar sözlü bildiri ve poster sunuldu. Çağrılı konuşmalar simultane olarak Türkçe'ye çevrilerek Türk katılımcıların sempozyumu daha rahat takip etmeleri sağlandı.

Avrupa Ülkeleri, ABD ve Ortadoğu ülkelerinden çok sayıda katılımcının yer aldığı sempozyuma, akademisyenlerin yanı sıra hastane ve serbest eczacıların katılımı da oldukça fazlaydı. Büyük bir ilgiyle izledikleri oturumların ardından yapılan tartışmalarda aktif katılım gösteren meslektaşlarımız, çalıştaylarda eczacıya düşen roller ve akılcı ilaç kullanımı konusunda bilgi ve becerilerini geliştirme imkanı yakaladılar. Ayrıca, çalıştaylar esnasında farklı ülkelerdeki reçeteleme ve geri ödeme prosedürleri ve bazı bürokratik işlemlerin yarattığı engeller de konuşuldu.

Sempozyumda, klinik eczacının reçete yazma yetkisinin olup olmaması tartışma konusu olsa da, henüz Avrupa'da birçok ülkede böyle bir uygulamanın olmadığı, ancak İngiltere'de bazı pilot uygulamalar olduğu dile getirilmesi yankı uyandırdı.

Sempozyumun belki de en önemli sonuçlarından biri, ülkemizde klinik eczacılık alanında atılan adımların, Avrupa'nın birçok ülkesine göre geride olmadığı ve klinik eczacılığın gelişmesi için ülkemizde yaşanan sorunların, Avrupa'daki meslektaşlarımız tarafından da yaşanmış olduğu, ve halen yaşanmakta olduğudur.

Kaynaklar:

www.klinikecza.org
www.escpweb.org/istanbul

Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr. Kutay DEMİRKAN'a katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.